

Spis treści

Wstęp	9
Rozumienie i dialog – uwagi na otwarcie	19
Dialogowość rozumienia. Rozumienie i dialog jako kategorie pedagogiczne	19
Konotacje znaczeniowe rozumienia i dialogu	24
<i>Rozumienie w języku potocznym i definicjach słownikowych</i>	24
<i>Dialog – w ujęciach lingwistycznych i potocznych konotacjach</i> ...	31
Część I	
Rozumienie i dialog w wybranych kontekstach filozoficznych	
1.1. Rozum poruszany rozmową – w kolebce europejskiej filozofii ...	49
1.1.1. Rozum i rozumność człowieka w rozumieniu biegu życia i istoty rzeczy	49
1.1.2. Mądra rozmowa jako droga rozumienia	70
1.1.3. Dialog w rozumieniu rzeczowym i przeżyciowym – ustalenia gruntujące	89
1.2. Rozumienie przeżyciowe i rzeczowe a dialog – tropy nowożytne ..	105
1.2.1. Zaufanie do rozumu i uznanie sprawczej potęgi nauki – ku rozumieniu rzeczowemu	108
1.2.2. Rozumienie czujące w doświadczeniu jednostkowego istnienia i praktyki życia – problem rozumienia przeżyciowego	137
1.3. Rozumienie i dialog wobec negacji jedności świata oraz istoty człowieka – tropami filozofii współczesnej	155
1.3.1. Rozumiejące bycie w dziejowości i języku – inspiracje hermeneutyczne	160
1.3.2. Rozumienie w dialogowym spotkaniu Ty – nadzieje dialogiki ..	173
1.3.3. Rozumienie i dialog w czasach końca uniwersalnego rozumu – perspektywy krytyczne	189

Część II

Rozumienie i dialog w dyskursie metodologicznym i teoriach naukowych

2.1. Rozumienie i dialog w kontekstach metodologicznych	210
2.1.1. Rozumienie przyrodnicze a humanistyczne – dylematy antypozytywistycznego przełomu	211
2.1.2. Metodologiczna tożsamość pedagogiki – w kontekście pytań o rozumienie	223
2.1.3. Rozumienie i dialog w pedagogicznych badaniach ilościowych i jakościowych	237
2.2. Dialogowość rozumienia w opisach teorii naukowych	253
2.2.1. Rozumienie procesem umysłowym/stanem umysłu	253
2.2.2. Rozwój umysłu – dojrzewanie do rozumienia i dialogu	261
2.2.3. Rozumienie a mowa – językowy charakter rozumienia	276

Część III

Rozumienie i dialog w pedagogice i praktyce edukacyjnej

3.1. Pedagogiczne konceptualizacje rozumienia	289
3.1.1. Pedagogika pozytywistyczna – koncentracja na rozumieniu rzeczowym	290
3.1.2. Pedagogika humanistyczna – otwartość na rozumienie przeżyciowe	303
3.1.3. Rozumienie rzeczowe i przeżyciowe w procesie rozwoju – próba syntezy	316
3.2. Rozumienie jako cel edukacji	332
3.2.1. Cele ostateczne a rozumienie	332
3.2.2. Problem rozumienia w celach pośrednich i konkretnych	346
3.3. Pedagogiczne konceptualizacje dialogu	364
3.3.1. Odkrywanie fenomenu dialogu (zarys syntetyzujący)	365
3.3.2. Kalejdoskop dialogu edukacyjnego – między dyskursem a rozmową	374
3.4. Dialog w praktyce edukacji formalnej	389
3.4.1. Dialog w edukacji – (nie)wykorzystywany potencjał	389
3.4.2. Rodzaje dialogów nauczyciel – uczeń	404
Zakończenie	435
Bibliografia	443
Załącznik – Kategoria rozumienia i dialogu w publikacjach autorki	463